

tekstfragment 2

Raar maar waar: 's werelds eerste genetisch gemanipuleerde baby, Abrahim Hassan, werd intussen twee jaar geleden al in relatieve stilte geboren. In Groot-Brittannië ging men er via de geduldige weg van publiek debat, inspraak en wetswijzigingen toe over om 'mitochondriale genoverdracht' toe te staan, een techniek waarbij men bij bepaalde ernstige erfelijke stofwisselingsziektes het zogeheten 'mitochondriale' DNA vervangt door dat van een donormoeder. Lang verhaal kort: de baby werd geboren met in zijn cellen een beetje DNA dat hij van nature nooit zou krijgen.

naar: Maarten Keulemans

uit: de Volkskrant, 30 november 2018

“'s werelds eerste genetisch gemanipuleerde baby, Abrahim Hassan, werd intussen twee jaar geleden al in relatieve stilte geboren.” (tekstfragment 2)
Op grond van tekst 2 en tekstfragment 2 is een verklaring te geven voor het feit dat er bij de geboorte van die baby niet zoveel ophef was als bij de geboorte van de tweeling uit het experiment van dr. He uit tekst 2.

- 2p **23** Verklaar dat verschil in ophef.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

Tekst 3 Kindermarketing in vlogs

- 1p **24** Wat is vooral het doel van alinea 1 in het kader van tekst 3?
Alinea 1
A geeft een kritische invalshoek bij de introductie van het onderwerp.
B schetst een voorbeeld dat de aanleiding vormt voor de tekst.
C suggereert een overeenkomst tussen Gabi Blaaser en de lezer.
D vertelt een persoonlijke anekdote in relatie tot het onderwerp.

“Nou ja zeg... Als je de overige foto's van haar Insta bekijkt [...] dan zie je dat zij hartstikke dun is.” (regels 17-21)

Met deze opmerking reageert de auteur op de woorden die Gabi Blaaser bij een van haar eigen Instagramfoto's heeft geplaatst.

- 1p **25** Welke emotie van de auteur blijkt uit deze opmerking, gezien het vervolg van de tekst?
A boosheid
B jaloezie
C teleurstelling
D verbazing

In alinea 8 pleit de auteur voor het opstellen van strenge regels voor reclame van YouTubers die gericht is op kinderen.

- 2p 26 Noem drie argumenten hiervoor die blijken uit de alinea's 5 tot en met 8. Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

“*Influencers*, er zijn mensen die zichzelf zonder ironie zo noemen, moeten zich bewust zijn van, nou ja, hun invloed dus.” (regels 39-42)

- 1p 27 Welke omschrijving verwoordt het best wat er met de woorden ‘nou ja’ wordt uitgedrukt?

Het zinsgedeelte ‘nou ja’ drukt uit dat

- A het duidelijk is dat *influencers* wezenlijke invloed hebben.
- B het woord ‘*influencers*’ al voldoende duidelijk maakt dat zij invloed hebben.
- C ‘iemand met invloed’ een slechte vertaling is van het woord ‘*influencer*’.
- D *influencers* zichzelf met deze titel belangrijker maken dan ze eigenlijk zijn.

In tekst 3 drukt de auteur zich spottend uit. Het woord “mallotige” (regel 32) is daar een voorbeeld van.

- 2p 28 Noteer onder elkaar vier andere, inhoudelijk verschillende, formuleringen uit de alinea's 2 tot en met 6 die spot uitdrukken.

“We hebben het ook heel vaak over maatschappelijke thema's.” (regels 73-75)

- 1p 29 Wat is de belangrijkste functie van deze uitspraak van Thomas van Grinsven, gezien het onderwerp van tekst 3?

Van Grinsven

- A benadrukt dat vloggers het vervelend vinden om een waardeoordeel te krijgen.
- B geeft aan dat vloggers positief in het nieuws willen komen.
- C legt uit dat veel vloggers maatschappelijk actief zijn.
- D verdedigt de manier van werken van vloggers.

“Wie regelmatig geld overmaakt aan het Rode Kruis, mag daarom nog geen bank overvallen.” (regels 75-77)

Met deze analogie reageert de auteur op de uitspraak van Thomas van Grinsven uit alinea 6.

- 1p 30 Wat is het belangrijkste doel van deze reactie?

- A aangeven dat het argument van Van Grinsven niet relevant is
- B laten zien dat Van Grinsven overdrijft
- C tonen dat het argument van Van Grinsven verkeerd opgevat kan worden
- D uitleggen waarom Van Grinsven ongelijk heeft

Uit tekst 3 is een bepaalde houding af te leiden van de auteur ten opzichte van het Commissariaat van de Media wat betreft de richtlijnen voor vloggers.

- 1p 31 Hoe is die houding het best te omschrijven?
- A afwachtend en kritisch
 - B afwachtend, maar positief
 - C kritisch, maar vol vertrouwen
 - D wantrouwig en negatief

Tekst 4 Stop nou toch eens met kinderidolen op junkfood

Het gebruik van Nijntje en andere kinderidolen op voedselverpakkingen moet ouders aanzetten om het product te kopen.

- 1p 32 Hoe wordt in tekst 4 de verkooptruc om dit te bereiken genoemd?

“maar in de echte wereld [...] is het continu balanceren.” (regels 21-24)

- 1p 33 Tussen welke twee zaken in de echte wereld is het continu balanceren volgens alinea 2?

In de alinea's 4, 5 en 6 worden voedingsfabrikanten twee verwijten gemaakt.

- 2p 34 Welke twee verwijten zijn dat?
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

In de alinea's 7, 8 en 9 worden ook het kabinet verschillende verwijten gemaakt met betrekking tot de voedingsindustrie.

- 2p 35 Noem drie verschillende verwijten.
Geef antwoord in een of meer volledige zinnen.

Volgens tekst 4 verleidt de voedingsindustrie nog steeds kinderen tot het eten van ongezonde producten.

- 1p 36 Wat is daarvan de uiteindelijke oorzaak volgens tekst 4?
- A De voedingsindustrie trekt zich niets aan van de regels die ze zichzelf heeft opgelegd.
 - B De voedingskundige criteria zijn zo nietszeggend dat ook ongezond voedsel als gezond voedsel kan worden bestempeld.
 - C Het kabinet heeft geen duidelijk voedselbeleid, waardoor de voedselindustrie haar gang kan gaan.
 - D Kinderen zijn erg gevoelig voor de kinderidolen en jengelen bij hun ouders net zolang totdat die ongezonde producten kopen.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.